

	<p>විශ්ව පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP</p> <p>විශ්ව පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව</p> <p>Provincial Department of Education - NWP</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">45</td> <td style="padding: 5px;">S</td> <td style="padding: 5px;">I</td> </tr> </table>	45	S	I
45	S	I			

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 12 ශ්‍රේණිය - 2018

Second Term Test - Grade 12 - 2018

විභාග අංකය ..... **බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය I** කාලය පැය දෙකයි

වැදගත්

- ◆ සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- ◆ 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට 1,2,3,4,5 යන පිළිතුරු වලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගලපෙන පිළිතුරු තෝරා එය සලකුණු කරන්න.

01. ඍග්වේදයට අනුව ඉන්ද්‍රවරුන්ගේ සහාය ඇතුව දසුන්ට පහර දී මරා දැමූ බවත් අසුරයන්ගේ ගම්බිම් විනාශ කළ බවත් සඳහන් වේ. එසේ මරා දමා ඉතිරි වූ පිරිස පසුකාලයේ වෛදික සාහිත්‍යයේදී හඳුන්වා දී ඇත්තේ,
  1. වෛශ්‍යයන් ලෙස ය.
  2. ඤාණියයන් ලෙස ය.
  3. බ්‍රාහ්මණයන් ලෙස ය.
  4. ශුද්‍රයන් ලෙස ය.
  5. නේසාදයන් ලෙස ය.

02. බ්‍රාහ්මණ සමාජය ඔවුන්ගේ ඉගැන්වීම් මගින් සමස්ථ සමාජය පමණක් නොව පුද්ගල ජීවිතය ද පාලනය කළහ. පුද්ගල ජීවිතය පාලනය කිරීමට ඔවුන් උපයෝගී කරගත් ආගමික ඉගැන්වීම් හැදින්වෙන්නේ කුමන නමකින්ද?
  1. වර්ණ ධර්ම යනුවෙනි
  2. ස්වධර්මයනුවෙනි.
  3. ආශ්‍රමධර්ම යනුවෙනි.
  4. ආපද්ධර්ම යනුවෙනි.
  5. නියාමධර්ම යනුවෙනි.

03. වෛදික චින්තනයට අනුව "කාමයෙහි නොඇලී කටයුතු කිරීමේ" ස්වධර්මය හිමි වර්ණය වන්නේ,
  1. බ්‍රාහ්මණයින්ට ය.
  2. ඤාණියයින්ට ය.
  3. වෛශ්‍යයින්ට ය.
  4. ශුද්‍රයින්ට ය.
  5. මුණිවරුන්ට ය.

04. හිරු උදාවට ප්‍රථම අවදිව, ස්නානය කොට සාධ්‍ය පවත්වා දවස ආරම්භ කළ යුතු ය. සුබෝපහෝගී ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් හා කාන්තා ඇසුරෙන් වෙන් විය යුතු අතර, ත්‍රිවේදයෙන් එක් වේදයක්වත් ව්‍යාකරණ, ස්වර ශාස්ත්‍ර, වාරිත්‍ර විධි, ටීකා සහිතව හැදැරිය යුතු ය. මෙවන් වර්යාරටාවන් වෙතව ඇත්තේ ආශ්‍රමවල කිනම් අවධියේද?
  1. බ්‍රහ්මචාරී අවධියේ ය.
  2. ගෘහස්ථ අවධියේ ය.
  3. ව්‍යාජස්ථ අවධියේ ය.
  4. සන්‍යාසී අවධියේ ය.
  5. ආරණ්‍යක අවධියේ ය.

05. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් අතර ඉතා වැදගත් කොට සලකනු ලබන වර්ණ ධර්ම හෙවත් කුල ක්‍රමය බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළින් දැඩි විවේචනයට ලක්කර ඇත. හේතුඵලවාදී ව එම සමාජ සංස්ථා ඇති වූ ආකාරය විස්තර කරන බෞද්ධ සූත්‍රය වනුයේ,
  1. වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රයයි.
  2. වාසෙට්ඨ සූත්‍රයයි.
  3. අස්සලයාන සූත්‍රයයි.
  4. කුටදන්ත සූත්‍රයයි.
  5. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයයි.

06. බ්‍රාහ්මණ උපදේශකයන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි සර්ව පඤ්ච සහිත යාගයක් සිදු කිරීමට සැලසුම් කළපාලකයා වනුයේ,
1. පසේනදි කොසොල් රජතුමා ය.
  2. සේනිය බිම්බිසාර රජතුමා ය.
  3. උදේනි රජතුමා ය.
  4. ඔක්කාක ඉක්ෂ්වාතු රජතුමා ය.
  5. බ්‍රහ්මදත්ත රජතුමා ය.
07. බමුණන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ විවිධ යාග ක්‍රම තුළින් යාග පහක් ප්‍රධාන වේ. එම යාග පහෙන් සතුන් මරා බිලි පූජා පැවැත්වීමක් ගැන වාර්තා නොවන යාගය කුමක් ද?
1. අශ්වමේධ යාගය
  2. පුරුෂමේධ යාගය
  3. සම්මාපාස යාගය
  4. වාජපෙය්‍ය යාගය
  5. නිරග්ගල යාගය
08. බමුණන් විසින් ප්‍රධානතම යාග ක්‍රියාකාරකම්වලට පරිබාහිර ව සිදුකළ වෙනත් ක්‍රියාකාරකම් ගණනාවක් ද විය. උපනයනය, පුංසවනය, ශ්‍රාද්ධපූජාව ආදී වශයෙන් දැක්වෙනුයේ එයින් කිහිපයකි. ඒ අනුව පුංසවනය යනු,
1. බ්‍රාහ්මණ දරුවෙක් වර්ණයේ පූර්ණ සාමාජිකත්වයට ඔසවා තබන ආගමික ක්‍රියාකාරකමයි.
  2. පියා සුගති ගැන්වීම සඳහා පිරිමි දරුවන් කරන ආගමික ක්‍රියාකාරකමයි.
  3. මියගිය ස්වාමියා වෙනුවෙන් වැන්දඹු බිරිඳ කරන ආගමික ක්‍රියාකාරකමයි.
  4. පිරිමි දරුවෙක් අපේක්ෂාවෙන් සිදුකරන ආගමික ක්‍රියාකාරකමයි.
  5. ආරණ්‍යගතව කරන ආගමික ක්‍රියාකාරකමයි.
09. බමුණන් විසින් ජන්මීය සාධක පදනම් කරගෙන කරනු ලබන සමාජ වර්ගීකරණය බුදුසමය බැහැර කරයි. "වතුර්වර්ණයම සමානය"යි බුදුරදුන් අවධාරණය කරනු ලැබූ ද යම් ආකාරයක විවිධත්වයක් ද දක්නට ලැබෙන බව අවධාරණය කෙරේ. එකී විවිධත්වයට හේතුවන්නේ,
1. ආර්ථික විද්‍යාත්මක පදනමයි.
  2. ආචාර විද්‍යාත්මක පදනමයි.
  3. ඓතිහාසික පදනමයි.
  4. සමාජ විද්‍යාත්මක පදනමයි.
  5. ජීව විද්‍යාත්මක පදනමයි.
10. බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වලට අනුව ස්වාමි පුරුෂයා මියගිය පසු බිරිඳ විසින් ඉටුකළ යුතු ශ්‍රේෂ්ඨතම පරිත්‍යාගය ලෙස සලකන ලද්දේ,
1. සති පූජාව පැවැත්වීමයි.
  2. පර්ධා චාරිත්‍රයෙහි නිරත වීමයි.
  3. ජගත්මාතා වන්දනයෙහි නිරත වීමයි.
  4. බ්‍රහ්ම සහවායතාව අපේක්ෂාවෙන් කල් ගෙවීමයි.
  5. තම වැඩිමහල් පුතු යටතේ මෙහෙකාර සේවයේ යෙදීමයි.
11. පැවිදි ගිහි සමාජ දෙකෙහි ම කාන්තාවන්ට නිසිතැන දීම අනුමත කරන බුදු දහම මාතෘත්වය ගෞරවණීයත්වයට පත්කළ බව ප්‍රකටවන හොඳ ම නිදසුන වන්නේ,
1. මව දරුවන්ගේ හොඳ ම මිතුරිය ලෙස හැඳින්වීම ය.
  2. රාහුලමාතාවට හිඤ්ඤා පැවිද්ද ලබාදීම ය.
  3. ස්වාමියාගේ හොඳ ම යෙහෙළිය ලෙස බිරිඳ හැඳින්වීම ය.
  4. කාන්තාවන්ට බුදුසසුනේ පැවිදිවීමට අවසරදීම ය.
  5. මව බ්‍රහ්මත්වයෙන් හැඳින්වීම ය.
12. බුද්ධකාලීන භාරතීය බ්‍රාහ්මණ හා ශ්‍රමණ සංස්කෘතීන් එකිනෙක සැසඳීමේ දී පැහැදිලිවන පරිදි පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතුරෙන් වඩාත් නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,
1. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය දේව නිර්මාණවාදය බැහැර කරන අතර ශ්‍රමණ සංස්කෘතිය එය පිළිගනියි.
  2. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය කාමසුඛල්ලිකානුයෝගය ප්‍රතික්ෂේප කරන අතර ශ්‍රමණ සංස්කෘතිය එය පිළිගනියි.
  3. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය මෙන්ම ශ්‍රමණ සංස්කෘතිය ද මිනිසාගේ ආගමික නිදහස අගය කරයි.
  4. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය මෙන්ම ශ්‍රමණ සංස්කෘතිය ද කාන්තා නිදහස අගය කරයි.
  5. බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය උපත පදනම් කරගෙන මිනිස් සමාජය වර්ගීකරණයට ලක්කරයි. ශ්‍රමණ සංස්කෘතිය එය බැහැර කරයි.

13. “යමෙක් තියුණු ආයුධයක් ගෙන යමෙකුගේ හිස සිදින්නේ නම් එයින් කිසිවෙකු කිසිවෙකුගේ දිවි තොර නොකරයි. එහි ඇත්තේ සජ්තකාය අතරින් ආයුධය විවරයට පිවිසීම පමණි.” මෙවන් ඉගැන්වීමක් සහිත ආගමික දර්ශනයක් ඉදිරිපත් කළ බුද්ධකාලීන ශාස්තෘවරයා වූයේ,
1. පූර්ණකශ්‍යප ය.
  2. මක්ඛලීගෝසාල ය.
  3. අජිතකේසකම්බලී ය.
  4. පකුධකච්චායන ය.
  5. සංජයබෙල්ලට්ඨිපුත්ත ය.
14. සුමනසිරි තමනට මුහුණදීමට සිදුවන සෑම ක්‍රියාකාරකමකට ම මූලික හේතුව කර්මය ලෙස පිළිගනියි. පෙර කරන ලද කර්මයට අනුරූපී ව තම ජීවනගමන ගොඩනැගෙන බව ඔහු තරයේ විශ්වාස කරයි. බුද්ධකාලයේ මෙබඳු ඉගැන්වීමක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ,
1. සංජය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත ය.
  2. නිගණ්ඨනාථපුත්ත ය.
  3. මක්ඛලීගෝසාල ය.
  4. පකුධකච්චායන ය.
  5. අජිතකේසකම්බලී ය.
15. බුද්ධකාලය වනවිට භාරතීය ආගමික පරිසරය ප්‍රධාන සම්ප්‍රධායන් දෙකක් යටතේ විකාශනය විය. බ්‍රාහ්මණ හා ශ්‍රමණ වශයෙන් දක්වෙනුයේ එම දෙකයි. මෙම සම්ප්‍රධායන් දෙකට අනන්‍ය වූ ලක්ෂණයන්ද දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදායේ අනන්‍යතා ලක්ෂණයක් වනුයේ,
1. බාහිර පුද පූජා මගින් විමුක්තිය ලදහැකි යැයි විශ්වාස කිරීම.
  2. ඥාණ මාර්ගය අනුගමනය කොට තමා විසින් ම විමුක්තිය ලබාගත යුතුවීම.
  3. වේදය වැනි ශුද්ධ ග්‍රන්ථ පිළිගැනීම.
  4. “මිනිසුන් අතර කුලභේදය තිබිය යුතු” යැයි පිළිගැනීම.
  5. දෙවියන් හා මිනිසුන් අතර සම්බන්ධීකාරක පූජකයෙකු පිළිගැනීම.
16. “සත්වයන්ගේ කෙළෙසීම හෝ විසුද්ධිය පිණිස හේතුඵල සම්බන්ධතාවක් නැත. තමන්ගේ හෝ අනුන්ගේ හෝ යහපත පිණිස කළයුතු දෙයක් නැත. සියලු සත්වයෝ වීර්ය, බලය, ආත්ම ශක්තිය රහිතයෝ ය.” මෙයින් ඉගැන්වෙන ආගමික චින්තාව හඳුන්වන්නේ,
1. ශාස්වතවාදය යනුවෙනි.
  2. උච්ඡේදවාදය යනුවෙනි.
  3. අහේතු අජපච්චයතාවාදය යනුවෙනි.
  4. අමරා වික්බේපවාදය යනුවෙනි.
  5. ප්‍රබ්බේකතහේතුවාදය යනුවෙනි.
17. සොළොස් මහාජනපදවලට අයත් කෝසල රාජ්‍යය විශාල භූමි ප්‍රදේශයකින් හා කුඩා රාජ්‍ය ගණනාවකින් යුත් මහා රාජ්‍යයකි. පහත සඳහන් නගර අතුරින් කෝසල රාජ්‍යයට අයත්ව පැවැති නගරයක් නම්,
1. සැවැත්තුවර
  2. රජගහනුවර
  3. කොසඹෑනුවර
  4. විශාලාමහනුවර
  5. පැළලුප්තුවර
18. මගධ රාජ්‍යය ශාසනික සිදුවීම් ගණනාවකට පසුබිම් වූවකි. ඒ අනුව මගධ රාජ්‍යයට අයත් ශාසනික සිදුවීම් වන්නේ,
1. බුදුරදුන් වැඩිම වස් කාලයක් ගතකළ රාජ්‍යයක් වීම.
  2. අග්‍ර උපාසක අනේපිඬු සිටාණන් හා විශාබා සිටු දියණිය ඉදිකළ ආරාම පිහිටා තිබීම.
  3. බුදුරදුන් දෙවන, තෙවන හා සිව්වන වස්කාලයන් ගත කිරීම.
  4. ප්‍රථම සංඝභේදයට පදනම් වූ රාජ්‍යයක් වීම.
  5. මහා මංගල සූත්‍රය දේශනා කරනු ලැබීම.
19. බුදුරදුන් පස්වන මහණුන්ට දම්සක් පැවැතුම් සූත්‍රය දේශනා කරනු ලැබුවේ කුමන රාජ්‍යයේද?
1. මගධ රාජ්‍යයේදී ය.
  2. අංග රාජ්‍යයේදී ය.
  3. මල්ල රාජ්‍යයේදී ය.
  4. කාසි රාජ්‍යයේදී ය.
  5. කෝසල රාජ්‍යයේදී ය.

20. බුදුරජාණන් වහන්සේ සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය දේශනා කරනු ලැබුවේ,
1. අනේපිඬු සිටුකුමාණන් අරඹයා ය.
  2. පසේනදී කොසොල් රජකුමා අරඹයා ය.
  3. පුක්කුසාති මල්ල රජකුමා අරඹයා ය.
  4. සුද්ධෝදන රජකුමා අරඹයා ය.
  5. අජාසත්ත රජකුමා අරඹයා ය.
21. බුදුරජුන් සහ භාරතීය පාලකයන් අතර ශාසනික සබඳතා පැවැති බවට අදාළ තොරතුරු බෞද්ධ සාහිත්‍යය තුළින් හඳුනාගත හැකි ය. මගධාධිපති බිම්බිසාර රජකුමා අතර පැවැති සබඳතාවන්ට එක් නිදසුනක් වශයෙන් රජුගේ සාධාරණ ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාර වශයෙන් විනය නීති පවා වෙනස්කර ඇත. එසේ වෙනස් කළ විනය නීතියක් වන්නේ,
1. දෙමාපිය අවසරයකින් තොරව දරුවන් පැවිදි නොකළ යුතු බව.
  2. රාජභටයින් පැවිදි නොකළ යුතු බව.
  3. ජලයට මළ මූත්‍ර පහනොකළ යුතු බව.
  4. ආරාම ඉදිකිරීමේදී තුරුලතා විනාශ නොකළයුතු බව.
  5. අංගචිකල පුද්ගලයන් පැවිදි නොකළ යුතු බව.
22. ක්‍රි.පූ. හයවැනි සියවසේ භාරතීය සමාජය සීඝ්‍ර ආර්ථික සංවර්ධනයක් සමඟ වාණිජකරණයට ද නාගරීකරණයට ද ලක්වෙමින් පැවැතිබව විවිධ සාධක මගින් තහවුරු වේ. එහිලා කැපී පෙනෙන ක්‍රියාකාරීන් පිරිසක් ලෙස සැලකිය හැක්කේ,
1. සිටුවරුන් ය.	2. රජවරුන් ය.	3. ඉඩම් හිමියන් ය.
4. රාජ්‍ය නිලධාරීන් ය.	5. කර්මාන්තකරුවන් ය.	
23. බුද්ධකාලීන භාරතයේ විවිධ ජීවන වෘත්තීන් පැවැති බවට සාධක හමුවේ. ගැල්සිය ගණනින් වෙළඳාමෙහි යෙදීමක් සුප්‍රකට වෙළඳ වරායවල් පැවැතීමත්, වෙළඳාමට ප්‍රසිද්ධ නගර පැවැතීමත් යන සාධක මගින් ප්‍රකට වනුයේ,
1. බුද්ධකාලීන භාරතයේ දියුණු නගර පැවැති බවයි.
  2. බුද්ධකාලීන භාරතයේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට ගැල් යොදා ගැනුණ බවයි.
  3. බුද්ධකාලීන භාරතය වාණිජකරණයට ලක්ව පැවැති බවයි.
  4. නැව් මගින් භාණ්ඩ අයාත - නිර්යාත කළ බවයි.
  5. බුද්ධකාලීන භාරතයේ විරැකියාව අවම වූ බවයි.
24. බෞද්ධ සාහිත්‍යයෙහි දැක්වෙන පරිදි සමාජය ආරම්භක අවධියේ පටන් ම පැවැති ජීවන වෘත්තීයක් ලෙස නම්කළ හැකි වන්නේ,
1. වෙළඳාම	2. කුඹල් කර්මාන්තය	3. පේෂකර්මාන්තය
4. ලෝහ කර්මාන්තය	5. කෘෂිකර්මාන්තය	
25. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නව අරභාදී බුදුගුණ පදනම් කරගෙන මෙරටදී රචනා වූ සාහිත්‍යය කෘතියක් වනුයේ,
1. සද්ධර්මාලංකාරය	2. පූජාවලිය	3. සද්ධර්මරත්නාවලිය
4. බුත්සරණ	5. ධර්ම ප්‍රදීපිකාව	
26. බුදුරජාණන් වහන්සේ දැනගතයුතු සියලු ධර්ම දැනගෙන අවබෝධ කළ බැවින් ද සාක්ෂාත් කළයුතු සියලු ධර්ම සාක්ෂාත් කළ බැවින් ද, වැඩිය යුතු සියලු ධර්ම වැඩූ බැවින් ද ප්‍රහීන කළයුතු සියලු ධර්ම ප්‍රහීන කළ බැවින් ද යනාදියෙන් විස්තර වනුයේ කිනම් බුදු ගුණයක් පිළිබඳවද?
1. අරහංගුණය සම්බන්ධයෙනි.
  2. සම්මාසම්බුද්ධගුණය සම්බන්ධයෙනි.
  3. විජ්ජාවරණගුණය සම්බන්ධයෙනි.
  4. සුගතගුණය සම්බන්ධයෙනි.
  5. ලෝක විදුගුණය සම්බන්ධයෙනි.

27. අප්‍රේම විද්‍යාවන්ට අයත්වනුයේ පහත සඳහන් ඥානවලින් කුමක්ද?
1. සබ්බත්ථ ගාමිණී පටිපදා ඥාණය. 2. ධානා ධාන ඥාණය.
  3. ඉන්ද්‍රිය පරෝපරියත්ථ ඥාණය. 4. මනෝමය ඉද්ධි ඥාණය.
  5. අනේක ධාතු නා නා ලෝක ධාතු ඥාණය.
28. නව අරහාදී බුදුගුණ සහ බුද්ධ චරිතය පුරා විහිදී පවත්නා අනෙකුත් විශිෂ්ට ලක්‍ෂණවලින් බුද්ධ චරිතයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හඳුනාගත හැකි ය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආදර්ශවත් නායකත්වය ද බුද්ධ චරිතයේ සුවිශේෂ ලක්‍ෂණයක් වන අතර එය වඩාත් නිවැරදි ව ප්‍රකාශ වන්නේ,
1. පෙර විසූ කඳු පිළිවෙළ දැක ගැනීමේ හැකියාව.
  2. තිලෝගුරු නමින් හැඳින්වීමෙනි.
  3. “සත්ථා දේවමනුස්සානං” යන බුදුගුණයෙනි.
  4. තාදී ගුණයෙනි.
  5. යථාවාදී තථාකාරී යථාකාරී තථාවාදී ගුණයෙනි.
29. මැදුම් පිළිවෙත අනුගමනය කළ බෝසතාණෝ පළමුව ආනපාන සතිය ද ඉන්පසුව විදර්ශනාව ද වඩා “ත්‍රිවිද්‍යා” නම් වූ සුවිශේෂී ඥාන තුනක් උපදවා ගත්හ. එකී ත්‍රිවිද්‍යා ඥාණයට අයත් වන්නේ,
1. පුබ්බේතිවාසානුස්සති, දිබ්බවක්ඛු, දිබ්බසෝත ඥාණයන් ය.
  2. පුබ්බේතිවාසානුස්සති, දිබ්බශෝත, ආසවක්ඛය ඥාණයන් ය.
  3. පුබ්බේතිවාසානුස්සති, ආසවක්ඛය සබ්බඤ්ඤා ඥාණයන් ය.
  4. පුබ්බේතිවාසානුස්සති, දිබ්බවක්ඛු, ආසවක්ඛය ඥාණයන් ය.
  5. පුබ්බේතිවාසානුස්සති, දිබ්බවක්ඛු, චතුච්චාරජ්ජ ඥාණයන් ය.
30. ප්‍රථම රහතුන් හැට නම ධර්මදූත කාර්යෙහි නිරත කරවූ බුදු රජාණන් වහන්සේ ද ධර්ම ප්‍රචාරය සඳහා උරුමවෙළ දනව්වට වැඩම කරලීමේ සිද්ධියෙන් අනාවරණය වන නායකත්ව ලක්‍ෂණය වනුයේ,
1. බුදුරදුන්ගේ චිත්තන හා විමංශන නිදහසයි.
  2. බුදුරදුන් තුළ පැවැති අභියෝගයන්ට මුහුණදීමේ හැකියාවයි.
  3. ශ්‍රාවකයින්ට ආදර්ශ සම්පන්න වීමයි.
  4. ශ්‍රාවක සුවපහසුව පිළිබඳව සොයා බැලීමයි.
  5. සුදුස්සාට සුදුසුතැන ලබාදීමයි.
31. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ කදම්බය වර්ණනා කළ බමුණු ආචාර්යවරයෙක් ඔහුගේ අනුගාමිකයන් සමඟ බුදුරදුන් වෙත පැමිණියහ. පසුව සුහද පිළිසඳරෙහි ද යෙදුනි. එම බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා වූයේ,
1. සෝණදණ්ඩ ය. 2. අග්ගික භාරද්වාජ ය. 3. කසී භාරද්වාජ ය.
  4. අස්සලායන ය 5. සුන්දරීක භාරද්වාජ ය.
32. පහත සඳහන් කරුණු අතුරෙන් බුදුරදුන්ගේ පද්මාකාර ජීවිතය වඩාත් හොඳින් පිළිබිඹු කෙරෙනුයේ,
1. ආලවක යක්‍ෂයාගේ වාස භවනෙහි හැසිරුණු ආකාරය තුළිනි.
  2. ප්‍රජාපතීගෝතමී දේවියට අප්‍රේමයට ඉදිරිපත් කිරීම තුළිනි.
  3. මාරදූවරුන්ගේ රංගන අභියස හැසිරුණු ආකාරය තුළිනි.
  4. සත්සතිය ගතකළ ආකාරය තුළිනි.
  5. පාරිලෙය්‍ය වනයට වැඩම කිරීම තුළිනි.
33. පුද්ගලයාගේ ස්වාධීනත්වය ස්වච්ඡන්දතාව හා වගකීම ප්‍රකට කෙරෙන වඩාත් නිවැරදි ප්‍රකාශය වන්නේ,
1. “තමා උපමාකොට අනුන්ට හිංසා පීඩා නොකළ යුතුය” යන්නයි.
  2. “පච්චිකරන්නා දෙලොවම තැවෙයි” යන්නයි.
  3. “සරුදේ සරු ලෙසත්, නිසරු දේ නිසරු ලෙසත් දැකිය යුතු ය” යන්නයි.
  4. “චේතනාව කර්මය වේ ය” යන්නයි.
  5. “තමාට පිහිට තමාමය අන්තිසි පිහිටක් නැත” යන්නයි.

34. “නූතන විද්‍යාත්මක වින්තනයට පිළිගත හැකි ආගමක් වේනම් ඒ බුදුදහමයි.” යනුවෙන් බුදුදහම පිළිබඳ ඇගයීමට ලක්කළ නූතන විද්වතාණන් වන්නේ,
1. මහාවාරිය මැක්ස් මූලර් ය.
  2. ඇල්බට් අයින්ස්ටයින් ය.
  3. එඩ්වින් ආර්නෝල්ඩ් ය.
  4. බර්ට්‍රම් රසල් ය.
  5. මහාවාරිය රීස් ඩේවිඩ්ස් ය.
35. රූපාවචර ධ්‍යාන සතර ම ලබාගෙන අනාගාමී මාර්ගඵල ලත් උපාසක තත්වයට පත්වූයේ පහත සඳහන් උපාසකවරුන් අතුරෙන් කවරෙක්ද?
1. චිත්ත ගෘහපතිතුමා
  2. අනේපිඬුසිටුතුමා
  3. නකුලපිතා
  4. උග්ග සිටුතුමා
  5. අවේලකස්සප
36. මිගාර මාතු පාසාදය නමින් හැඳින්වෙන්නේ,
1. රාජකාරාමයයි.
  2. පාවාරිකාරාමයයි.
  3. ජේතවනාරාමයයි.
  4. පූර්වාරාමයයි.
  5. කුක්කුටාරාමයයි.
37. අනේපිඬු සිටුතුමාණන් වාසය කළ ප්‍රදේශයත්, ජේතවනාරාමයත් අයත් වූ රාජ්‍ය වන්නේ,
1. මල්ල රාජ්‍යයයි.
  2. මගධ රාජ්‍යයයි.
  3. කෝසල රාජ්‍යයයි.
  4. වත්ස රාජ්‍යයයි.
  5. කාසි රාජ්‍යයයි.
38. සමාජ ප්‍රභවය වූකලී ඊශ්වර නිර්මාණයක් නොව විවිධ සාධක මත පදනම් ව ක්‍රමික ව, හේතුවල දහමට යටත්ව, විකාශය වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිදුවූවක් බව බුදු සමය පිළිගනී. ඒ අනුව ප්‍රාථමික සමාජ ඒකකයක් වූ ගෘහස්ථ ජීවිතයේ ප්‍රභවය දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේදී දක්වා ඇත්තේ,
1. සමාජය තුළ සොරකම් බහුලවීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  2. මෙවූන්දම් සේවනය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  3. එක්රැස්කොට අනුභව කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  4. දාෂ්ටානුගතියට පැමිණීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  5. පෞද්ගලික දේපොළ පරිහරණය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
39. හේතුවලවාදී මූලධර්මය මත පදනම් ව සමාජය ක්‍රමික ව පරිනාමය වූ බව බෞද්ධ ඉගැන්වීමයි. මෙකී සන්දර්භය තුළ ආර්ථික, දේශපාලන, ආගමික, හා ගෘහස්ථ සමාජ සංස්ථා ප්‍රභවය වූයේ,
1. පුද්ගල ස්වාධීනත්වය තහවුරු කිරීමට දරු ප්‍රයත්නයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  2. පුද්ගලාන්තර සම්බන්ධතා ගිලිහී ගිය හෙයෙනි.
  3. පුද්ගලයාගේ අන්තනෝමතික ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  4. නිර්මාණවාදී සංකල්ප බැහැර කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  5. පුද්ගලයා සිය ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීමට යාමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
40. අන්තකාර සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි ආරම්භ ධාතු, නික්කම ධාතු, පරක්කම ධාතු, ටාම ධාතු , ධීති ධාතු, උපක්කම ධාතු ආදී පාරිභාෂික වචන තුළින් පුද්ගලයාගේ,
1. ශක්තිය අවධාරණය කෙරේ.
  2. යුතුකම් අවධාරණය කෙරේ.
  3. සදාචාරය අවධාරණය කෙරේ.
  4. චරිත ලක්ෂණ අවධාරණය කෙරේ.
  5. වගකීම් අවධාරණය කෙරේ.
41. සක්විති රාජ්‍යය යනු පියාගෙන් පුතාට උරුමවන දායාදයක් නොවන බව වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රයෙන් අවධාරණය කෙරේ. “චක්‍රවර්තී රාජ්‍යය” යනු පරමාදර්ශී පාලන තන්ත්‍රයයි. එය බිහිකර ගත හැක්කේ,
1. අධාර්මික ක්‍රියාකරන අපරාධකරුවන් මුලිනුපුටා දැමීමෙනි.
  2. ආචාර ධර්මය වශයෙන් පාලකයා සුදුසුකම් සපුරාගැනීමෙනි.
  3. රටේ ආර්ථික සංවර්ධනය උපරිමත්වයට පත්කර ගැනීමෙනි.
  4. පුරෝහිත බමුණන්ගෙන් අවවාද අනුශාසනා ලබාගැනීමෙනි.
  5. රාජ්‍ය සේවයේ නියුතු වූවන්ට නිසිපරිදි බත් වැටුප් ලබාදීමෙනි.

42. රාජ්‍ය පාලකයෙකු තම කායික ශක්තිය, ධනය, කාලය උපරිම වශයෙන් වැය කොට පරාර්ථ සේවයේ නිරතවීම,
1. පරිත්‍යාග නම් වේ.
  2. දානය නම් වේ.
  3. අවිරෝධතාව නම් වේ.
  4. මෙත්තාව නම් වේ.
  5. මෘදු ගුණය නම් වේ.
43. සාමාජික, ආර්ථික, දේශපාලනික, පාරිසරික හා මනෝමූලික ආදී විවිධ සාධක පදනම් කරගෙන හේතුවල දහමට යටත්ව සමාජය විකාශනය සිදුවූ බව බුදුසමය පෙන්වා දෙයි. ඒ අනුව රාජ්‍ය ප්‍රභවය සිදුවූ ආකාරය අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ දක්වා ඇත්තේ,
1. මහජන උද්ඝෝෂණයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  2. දේව නිර්මාණවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  3. පාරම්පරික උරුමයේ හිමිකමක් වශයෙනි.
  4. කථම විපාක සිද්ධාන්තයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
  5. මහජන සම්මුතියේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි.
44. රටක සාම්ප්‍රදායික ලක්ෂණ බැහැර නොකොට ඒවා රැකගැනීම ජන සම්මතවාදී පාලන තන්ත්‍රයක පැවැතිය යුතු මූලික ලක්ෂණයකි. එවැනි පාලන තන්ත්‍රයකට අනුබල දෙන ප්‍රකට බෞද්ධ දේශපාලන මූලධර්මයක් ඇතුළත් වන්නේ,
1. සතර සංග්‍රහ වස්තු තුළ ය.
  2. පඤ්ච සීලය තුළ ය
  3. සප්ත අපරිහානීය ධර්ම තුළ ය.
  4. සතර අගතිය තුළ ය.
  5. දසරාජ ධර්ම තුළ ය.
45. ස්වාධීන වූත්, අපක්ෂපාතී වූත්, තීන්දුකීරණ ගැනීම යහපාලනයක පැවතිය යුතු ප්‍රමුඛතම ලක්ෂණයකි. ඒ සඳහා පාලකයෙකුට නිදහස් නිවහල් මනසින් සිය සිතුවිලි මෙහෙයවීමට හැකියාව තිබිය යුතු ය. මේ සඳහා සෘජුව අනුබලදෙන බෞද්ධ දේශපාලන මූලධර්මයක් ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ,
1. දස සක්විතිවත් අනුගමනය කිරීමයි.
  2. දස රාජධර්ම අනුව පාලනය කිරීමයි.
  3. පංචසීල ප්‍රතිපදාවේ පිහිටා කටයුතු කිරීමයි.
  4. සතර අගතියෙන් තොරව කටයුතු කිරීමයි
  5. සතර සංග්‍රහ වස්තුවෙන් ජනතාවට සැලකීමයි.
46. කුටදන්ත සූත්‍රයේ සඳහන් පරිදි රටක සොරසතුරු උවදුරු සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතින වකවානුවක පාලක තෙමේ බදු අයකරමින් සොරසතුරු උවදුරු මර්දනය කරලීමේ අභිලාෂයෙන් විවිධ වධබන්ධනයන්ට ලක්කරමින් එම පිරිස් ගැරහීමටත් රටින් නෙරපීමටත් කටයුතු කරයි නම් එයින් සොරසතුරු උවදුරු නිමානොවන බව පෙන්වාදෙයි. මෙබඳු අර්බුධවලින් අත්විඳීමට බුදු සමයෙන් ඉදිරිපත් කෙරෙන ක්‍රමෝපාය වන්නේ,
1. රජය අයබදු නොගෙන සිටීම ය.
  2. නීති රීති දඩ් කිරීම ය.
  3. දුරාවාරවල නොයෙදෙන ලෙසට උපදෙස් දීම ය.
  4. ජනතාවගේ ආර්ථික ශක්තිය දියුණුකිරීම පිණිස නිසි විධිවිධාන යෙදීම ය.
  5. දිළින්දන්ට ධනය බෙදාදීම ය.
47. බුදුරදුන් වෙත පැමිණි මාරයා උන්වහන්සේට පිරිනිවන් පෑමට ඇරියුම් කළ අවස්ථාවේ උන්වහන්සේගේ ප්‍රකාශය වූයේ තම සිව්වහන්සේ පිරිස විශාරදයන්, බහුශ්‍රැතයන්, ධර්මධරයන් වනතෙක් පිරිනිවන් නොපාන බවයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ මාරයා අභිමුඛයේදී අභිතව කරනලද මෙම ප්‍රකාශය තුළින් පැහැදිලිවන්නේ,
1. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ විශිෂ්ට ශාස්තෘත්වයයි.
  2. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ යථාවාදී තථාකාරී ගුණයයි
  3. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පද්මාකාර ජීවිතයයි.
  4. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ තාදී ගුණයයි.
  5. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා සිංහනාදයයි.

48. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නිත්‍ය උපස්ථායක බවට ආනන්ද හිමියන් පත්වූයේ බුද්ධත්වයෙන් වසර කීයකට පසුද?
1. බුද්ධත්වයෙන් වසර 25 පසු ය.
  2. බුද්ධත්වයෙන් වසර 20 කට පසු ය.
  3. බුද්ධත්වයෙන් වසර 80 පසු ය.
  4. බුද්ධත්වයෙන් වසර 35 පසු ය.
  5. බුද්ධත්වයෙන් වසර 45 කට පසු ය.
49. කසී භාරද්වාප සූත්‍රය තුළින් බෞද්ධ දර්ශනයට අදාළ ඉගැන්වීම් ඉදිරිපත් කෙරෙන අතර ක්‍රි.පූ. 6 වන සියවසේ ආර්ථික ක්‍රියාවලියට දායකත්වය සැපයූ ජීවනෝපාය මාර්ගයක් පිළිබඳව කරුණු අනාවරණය වේ. එම ජීවනෝපාය මාර්ගය වනුයේ,
1. වෙළඳාමයි.	2. ගව පාලනයයි.
3. කෘෂිකර්මාන්තයයි.	4. රාජ්‍ය සේවයයි.
5. ජෛෂකර්මාන්තයයි.	
50. බුදුරදුන් වෙත ඉදිරිපත්වූ විවිධ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා උන්වහන්සේ වතුර්විධ ක්‍රමවේදයක් උපයෝගීකොට ගත්හ. ඇතැම් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු නොදී පසෙකින් තැබූහ. බුදුරජාණන් වහන්සේ එසේ පිළිතුරු නොදුන් ප්‍රශ්න හැඳින්වූයේ,
1. ඒකංස ව්‍යාකරණීය ක්‍රමයයි.
  2. විභජ්ජ ව්‍යාකරණීය ක්‍රමයයි.
  3. පටිපුච්ඡා ව්‍යාකරණීය ක්‍රමයයි.
  4. අත්තජ්ඣාසය ක්‍රමයයි.
  5. ධ්වනීය ක්‍රමයයි.

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP

45 S II

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 12 ශ්‍රේණිය - 2018

Second Term Test - Grade 12 - 2018

විභාග අංකය .....

බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය II

කාලය පැය තුනයි

වැදගත්

I කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් ද II කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් ද තෝරාගෙන ප්‍රශ්න පහකට පිළිතුරු සපයන්න.

I කොටස

(මෙම කොටසින් ප්‍රශ්න දෙකක් පමණක් තෝරාගෙන පිළිතුරු සපයන්න)

- 01. (i) වෛශ්‍ය වර්ණයට හිමි ස්ව ධර්මය නම් කරන්න.
- (ii) ගෘහස්ථ ආශ්‍රමයට බමුණන් විශේෂත්වයක් දක්වා ඇත්දැයි විමසන්න.
- (iii) ආපද්ධර්ම සංකල්පයෙන් බමුණන් වැඩි වාසි හිමිකරගෙන ඇති අයුරු පෙන්වාදෙන්න.
- (iv) බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් තුළින් කාන්තාව අවමානයට ලක්වී ඇති අයුරු ගෙනහැර දක්වන්න.
- (v) ගෘහ සමාජය තුළ බිරිඳක් වශයෙන් කාන්තාව පිළිගැනීමට ලක්වූ අයුරු බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ඇසුරෙන් පෙන්වා දෙන්න.

- 02. (i) වෛදික සංස්කෘතිය හඳුනාගැනීමට උපකාරී කර ගත හැකි ග්‍රන්ථ පහක් නම් කරන්න.
- (ii) බමුණන් විසින් ශුද්‍ර වර්ණයට හිමිකරදුන් සමාජ තත්වය පිළිබඳ හැඳින්වීමක් කරන්න.
- (iii) යාගයක් අංග සම්පූර්ණවීම සඳහා සපුරාලිය යුතු මූලික අවශ්‍යතා කෙටියෙන් දක්වන්න.
- (iv) අශ්ව මේධ යාගය පිළිබඳ හැඳින්වීමක් කරන්න.
- (v) යාගය බුදු දහමින් ප්‍රතික්ෂේප වීමට හේතු වූ කරුණු මොනවාදැයි පෙන්වා දෙන්න.

- 03. (i) ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදාය නියෝජනය කරන ආජීවකයින් පිළිබඳ හැඳින්වීමක් කරන්න.
- (ii) ශ්‍රමණ සම්ප්‍රදායෙන් බෞද්ධ ශ්‍රමණ පිරිස් හඳුනාගත හැකි මූලික ලක්ෂණ හතරක් දක්වන්න.
- (iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහා කරුණා ගුණය ප්‍රකටවන අවස්ථා දෙකක් දක්වන්න.
- (iv) සොළොස්මහා ජනපදවලට අයත් වජ්ජී රාජ්‍ය පිළිබඳ හැඳින්වීමක් කරන්න.
- (v) කෝසල රාජ්‍ය තුළ පැවැති බෞද්ධ ප්‍රබෝධය ඇගයීමට ලක්කරන්න.

II කොටස

(මෙම කොටසින් ප්‍රශ්න තුනක් තෝරාගෙන පිළිතුරු සපයන්න.)

04. (i) ඊශ්වර නිර්මාණවාදය යනු කුමක්දැයි පැහැදිලි කොට සමාජ සම්භවය පිළිබඳ බ්‍රාහ්මණ මතය ගෙනහැර දක්වන්න.
- (ii) සමාජ සම්භවය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම විස්තර කරන්න.
- (iii) බ්‍රාහ්මණ වර්ණ ධර්ම නිර්වර්තක ඉගැන්වීමක් බව ඔප්පු කිරීමට බුදු දහම ගෙනහැර දක්වන සාධක පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) වතුර ආශ්‍රම ධර්මවල පවත්නා අන්තර්කාරී බව බෞද්ධ දේශනා තුළින් බැහැර කෙරෙන අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න.
05. (i) බුද්ධ කාලීන සමාජයේ වෙළඳාම සහ කර්මාන්ත දියුණු වූ ආකාරය විමසන්න.
- (ii) වාණිජ කාර්මික ක්ෂේත්‍රයෙහි වූ වෙනස්කම් සමාජය තුළ නව ප්‍රවණතා ජනිත කළ අයුරු විස්තර කරන්න.
- (iii) වාණිජ ප්‍රජාව දැනුම් කරලීමට අදාළ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ගෙනහැර දක්වන්න.
- (iv) බුද්ධකාලීන භාරතයේ දියුණු කෘෂි ආර්ථික ජීවන රටාවන් පැවැතුනු බව සනාථ කරන්න.
06. (i) මක්බලි ගෝසාල තුමන්ගේ ඉගැන්වීම් ගෙනහැර දක්වන්න.
- (ii) නියති පරිණාමවාදය බුදුරදුන්ගේ දැඩි විවේචනයට ලක්වූයේ කුමක් නිසාදැයි විමසන්න.
- (iii) නාස්තිකවාදීන්ගේ දසවස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය ගෙනහැර දක්වන්න.
- (iv) ෂට් ශාස්තාවරුන් විසින් ඊශ්වර නිර්මාණවාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට යොදාගත් සාධක ගෙනහැර දක්වන්න.
07. (i) බුදුරදුන්ගේ අරභං ගුණය හඳුන්වා දෙන්න.
- (ii) බුදු සිරිතෙන් විද්‍යාමානවන නායකත්ව ලක්ෂණ සෑම නායකයෙකුගේම පෞරුෂ වර්ධනයට ඉවහල් කරගතහැකි අයුරු විමසීමට ලක්කරන්න.
- (iii) බුදුරදුන් පද්මාකාර ජීවිතය සනිදර්ශනව පෙන්වා දෙන්න.
- (iv) බුදුරජාණන් වහන්සේ සහ සමකාලීන ආගමික චින්තකයින් අතර පැවති සබඳතාවන් නිදසුන් මගින් පැහැදිලි කරන්න.
08. (i) පුද්ගල ස්වාධීනත්වය හා ස්වාමිත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ අනන්‍යතාව තුලනාත්මකව විග්‍රහ කරන්න.
- (ii) “ආනන්ද තෙරුන් වහන්සේගේ වර්තය ජීවිතාදර්ශවලින් පරිපූර්ණ වූවකි” විමසන්න.
- (iii) රාජ්‍ය පාලනය විෂයෙහි දසරාජ ධර්මවල අදාළත්වය පැහැදිලි කරන්න.
- (iv) නූතන දේශපාලන ප්‍රතිපත්තිවල ගුණාත්මක සංවර්ධනය උදෙසා සජීව අපරිහානීය ධර්මවලින් ලබාගත හැකි පිටිවහල ප්‍රමාණ කරන්න.

දෙවන වාර පරීක්ෂණය 2018 - 12 ශ්‍රේණිය - බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය - පිළිතුරු
I පත්‍රය

1.	4	11.	5	21.	2	31.	1	41.	2
2.	3	12.	5	22.	1	32.	3	42.	1
3.	2	13.	4	23.	3	33.	5	43.	5
4.	1	14.	2	24.	5	34.	2	44.	3
5.	5	15.	2	25.	4	35.	1	45.	4
6.	1	16.	3	26.	2	36.	4	46.	4
7.	3	17.	1	27.	4	37.	3	47.	1
8.	4	18.	3	28.	5	38.	2	48.	2
9.	2	19.	4	29.	4	39.	5	49.	3
10.	1	20.	5	30.	3	40.	1	50.	5

දෙවන වාර පරීක්ෂණය 2018 12 ශ්‍රේණිය - බෞද්ධ ශිෂ්ටාචාරය - පිළිතුරු
II පත්‍රය

I කොටස

01. (i) මනුස්මෘතියේ 90 වන ශ්ලෝකයේ දැක්වෙන පරිදි ඉගෙනීම, ඉගැන්වීම, යාග කිරීම, දන් පිළිගැන්වීම, කෘෂිකර්මය, වෙළඳම, පශු පාලනය, මුදල් පොලියට දීම යන කාරණා 7ම ඇතුළත් පිළිතුරකට ලකුණු 4කි. කරුණු 6ට ලකුණු 3කි. කරුණු 5ට ලකුණු 2කි. කරුණු 4 ලකුණු 1 කි. ශ්ලෝකය අත්‍යවශ්‍යම නැත. ශ්ලෝකය පමණක් ලියා ඇත්නම් ලකුණු 2කි.
- (ii) බ්‍රහ්මචාරී, ගෘහස්ථ, වානප්‍රස්ථ, සත්‍යාසි යන ආශ්‍රමධර්ම නම්කර, ගෘහස්ථ ආශ්‍රම ධර්මයේ විශේෂත්වය දැක්විය යුතුය.
 * ආශ්‍රමධර්ම වලින් වැඩි කාලයක් වෙන්කර ඇති බව.
 * කාමභෝගී ජීවිතයට වැඩි තැනක් ලබාදී ඇති බව.
 * පිරිමි දරුවන් හැදීම ප්‍රමුඛ කාර්යයක් ලෙස දැක්වීම යනාදී කරුණු මෙයට ඇතුළත් විය යුතුය.
- (iii) ආපද් ධර්ම යනු කුමක්දැයි හඳුන්වාදී මෙම ධර්මයන් අවරෝහණ ක්‍රමයට පෙළගස්වා තිබීම තුළින් බමුණන්ට ක්ෂත්‍රියයන්ගේ හා වෛශ්‍යයන්ගේ වෘත්තීන් කළහැකිවීම, සෙසු කුලවලට එවැනි තත්වයක් නොමැතිවීම නිසා බමුණන්ට වැඩි වාසි හිමි වී ඇති අයුරු විස්තර විය යුතුය.
- (iv) * කාන්තාව කාලකන්නි ස්ත්‍රියක ලෙස පෙන්වා දීම. (කෘෂ්ණමිහි දුහිතා)
 * කාන්තාව අවමානයට පාත්‍රවන අයුරින් ශ්ලෝක නිර්මාණයවී තිබීම (ඖදුම්බර හවං පුෂ්පං....., දර්ශනං චිත්ත වෛකල්‍යං....., මුඛ පද්ම දළාකාරං.....)
 * වැන්දඹු බිරිඳ දැඩි කායික හා මානසික පීඩාවකට ලක් කිරීම.
- (v) * සිඛාලෝවාද සුත්‍රයේදී ස්වාමියාගෙන් බිරිඳට ඉටුවිය යුතු යුතුකම් පෙන්වා දී තිබීම.
 * ස්වාමියාගේ හොඳම මිතුරිය භාර්යාව ලෙස පෙන්වා දීම.
 * සප්තභරියසුත්‍රය තුළින් භාර්යාවන් 4ක් ඇගයීමට ලක්ව ඇති බව.
 (සෑම පිළිතුරකටම ලකුණු 4 බැගින් දෙන්න) (4 x 5 = 20)
02. (i) සෘග්, යජුර්, සාම, අථර්වන් යන වේද ග්‍රන්ථ 4ට අමතරව, මනුස්මෘතිය, හගවත් ගීතාව, උපනිෂද් සාහිත්‍ය කෘති (ඓතරේය,තෙතරේය) ශතපත බ්‍රාහ්මණය ආදී බ්‍රාහ්මණ ග්‍රන්ථ යන මේවායින් 5ක් නම් කිරීම ප්‍රමාණවත්ය.
- (ii) * ශුද්‍ර කුලයට හිමිවූයේ පහත්ම තත්වයබව මනුස්මෘතියේ 91 වෙනි ශ්ලෝකයෙන් පැහැදිලි කෙරෙන බව.
 * ශුද්‍රයන්ට ආපද් ධර්ම හිමි නොවීම.
 * කිසිදු සමාජ, ආර්ථික, අධ්‍යාපනික, ආගමික නිදහසක්ද ඔවුන්ට හිමි නොවීම.
- (iii) * යාගයක් අංගසම්පූර්ණවීමට යාගඋපකරණ ඉතා පිරිසිදුව සුදානම් කරගත යුතු බව.
 * අනිවාර්යයෙන්ම යාගයක් අංග සම්පූර්ණ වීම සඳහා පූජක බ්‍රාහ්මණවරුන්ගේ සහභාගිත්වය පැවැතිය යුතු බව.
 * ඒ සඳහා පූජක බ්‍රාහ්මණවරු 4කින් සිටිය යුතු බව
 * සුභ නැකතින් යාග ස්ථම්භය (කප) සිටුවා වේද ගීතිකා ගායනය ආරම්භ කිරීම.
 * වේද ගීතිකා ගායනය අවසන් වනතුරු ගීති පූජාව පැවැත්වීම.
 * යාගයට ගැළපෙන බලි, බිලි පූජා පැවැත්වීම.

- (iv) * බලසම්පන්න රජුන් විසින් කරන යාගයක් බව.
 * අශ්වයන්ගේ රුධිරයෙන් මෙය සිදුකරන නිසා අශ්ව මේධ යාගය ලෙස හැඳින්වෙන බව.
 * යාග ස්ථම්භ 21 සිටුවා ඒවායේ අශ්වයින් 21 බැඳ බමුණන් ලවා වේද මන්ත්‍ර කියවා අශ්වයින් මරා එම රුධිරය තුළින් යාගධූමය ඇතිකර දෙවියන් පිදීම.
 * අනතුරුව රැස්කරන ලද වස්තුව බමුණන්ට පූජා කිරීම.

- (v) * ප්‍රාණඝාතය බුදු දහමින් ප්‍රතික්‍ෂේප වන නිසා සතුන් මරා සිදුකෙරෙන යාගයද බැහැර කෙරෙන බව.
 * භෞතික සම්පත් සුරක්ෂිතව පරිහරණයට මෙයින් බාධා පැමිණෙන බවත් විශාල සම්පත් ප්‍රමාණයක් විනාශවන නිසා.
 * අනවශ්‍ය ලෙස කාලය, ශ්‍රමය, ධනය වැයවීම යනාදී කරුණු දැක්විය හැකිය. (ලකුණු 4 x 5 = 20)

03. (i) ශ්‍රමණ පිරිස් අතර ආජීවකයින්ට ප්‍රමුඛත්වයක් හිමිව පැවැතිබව ආජීවක සම්ප්‍රදායේ ආරම්භය වෛදික යුගය දක්වා ඇතට දිව යන බව.
 * නන්දවච්ඡ, සංකිච්ච වැනි ආජීවකයින් ගැන පූර්වයෙහි සඳහන් වුවද ආජීවක සම්ප්‍රදායේ ආරම්භකයා ලෙස මක්ඛලී ගෝසාල සැලකෙන බව.
 * ආජීවකයින් කොටස් කිහිපයක් යටතේ බෙදී සිටිය බව,
 i) උග්‍ර තපස් රකින ආජීවකයින් ii) අතින් දණ්ඩක් දරා සිටිමින් තැනින් තැන ඇවිද්ගිය ආජීවකයින්
 iii) හිස මුඩුකර භික්ෂාපනයෙන් යැපෙන ආජීවකයින් iv) පිඬු සිඟායමින් ශ්‍රමණ වෙස්ගත් ආජීවකයින්
 * බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ ද ආජීවකයින් පිළිබඳ තොරතුරු හමුවන බව (ජම්බුකාජීවක)
 * ආජීවක දර්ශනයන් නියතිවාදී හා අකිරියවාදී ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරන බව.

- (ii) * මැදුම් පිළිවෙත අනුගමනය කිරීම (අග්නිගාමී නොවීම) * ප්‍රසාද ගුණයෙන් යුක්තවීම. * හේතුවලවාදී දහමක් ඉදිරිපත් කිරීම. * නිදහස් චින්තනයට ගරු කිරීම. * අල්පේච්ඡ ජීවිතයක් ගත කිරීම. * අටලෝදහමින් කම්පා නොවීම. * පුද්ගල ස්වාමිත්වය ගරු කිරීම. * අතීතය හා අනාගතය ගැන ශෝක නොදැරුවත් වර්ථමානයෙන් යැපෙන පිරිසක් වීම. * නිවන මූලික පරමාර්ථය කරගෙන ප්‍රතිපත්ති ගරුකව කටයුතු කිරීම.

- (iii) * සසර දුකට පත්ව සිටින සත්වයා දැක බුදුවරයෙකු තුළ ඇතිවන අනුකම්පාව මහා කරුණාව සැලකෙන බව හා එය බුද්ධ සමාපත්තියක් මෙන්ම බුද්ධ ඥානයක්ද වන බව.
 * මුළු මහත් වර්තය පුරාවටම මෙම ගුණය පිළිබිඹු වන බව.
 * සුනීත, සෝපාක, රජ්ජුමාලා, කිසාගෝතමී, මට්ටකුණ්ඩලී ආදී කතා පුවත් වලින් දෙකක් කෙටියෙන් ඉදිරිපත් කර තිබිය යුතුය.

- (iv) * ගංගා නදියට උතුරින් පිහිටි රාජ්‍යයක් ලෙස සැලකෙන මෙහි දේශ සීමා පැහැදිලිව සඳහන් නොවන බව. * වංශ අටකින් සමන්විත විසූ බවට වියතුන් අදහස් කරන බව. * අගනගරය විශාලා මහනුවර බව. * කුටාගාර ශාලාව, උදේන, ගෝතමක, සත්තම්භ, සාරන්ද, වාපාල බහුපුත්ත ආදී සුවිශේෂී ස්ථානයන්ද බුදුරදුන් අවසන් වස ගතකළ බෙළුව ග්‍රාමයද මෙහි පිහිටා තිබූ බව. * සශ්‍රීක රාජ්‍යයක්ව පැවැති බව. * සජ්ඣ අපරිහානීය ධර්ම ක්‍රියාත්මක වූ අවස්ථාව වන තෙක් කිසිවෙකුට මෙම රාජ්‍යය යටත් නොවී පැවැති බව.

- (v) * කොසොල් මහරජතුමා බුදුරදුන් සමඟ සමීප සබඳතාවක් පවත්වාගෙන යෑම.
 * නිතර නිතර බුදුරදුන් බැහැදැකීමටත් පෞද්ගලික හා පොදු ගැටලු පිළිබඳව සාකච්ඡා කොට විසඳුම් ලබා ගැනීමට බුදුරදුන් මුණගැසුන බව.
 * බුදුරදුන් වස්කාල 25ක්ම මෙම රාජ්‍යයේ වාසය කළ බව * ජේතවනාරාමය, පූර්වාරාමය, රාජකාරාමය වැනි ප්‍රසිද්ධ ආරාම ගණනාවක් පැවැතිබව. * සුත්‍ර පිටකයට අදාළ සූත්‍ර රැසක් මෙහිදී දේශනා කෙරුණු බව ආදී වශයෙන් කරුණු තුනක්වත් ඉදිරිපත්වී තිබීම ප්‍රමාණවත්ය.

04. (i) * ඊෂ්වර නිර්මාණවාදය යනු සත්වයා හා විශ්වය ඇතුළත් සියල්ලත් , විශ්වයේ සියලු ක්‍රියාකාරිත්වයන් නිර්මාපක සර්ව බලධාරී දෙවියෙකු විසින් මවන ලද බවත්, ඔහු විසින් ම පාලනය කරනු ලබන බවත් පිළිගැනීමයි.
 * මහා බ්‍රහ්ම, ඊෂ්වර, මහාපුරුෂ, දෙවියන් වහන්සේ යන මේ සියලුබලවේග පොදුවේ ඊෂ්වර ලෙස හැඳින්වෙන බව.
 * සමාජ සම්භවය පිළිබඳ බ්‍රාහ්මණ මතය සාග්වේදයේ 10 මණ්ඩලයේ 90 වැනි පුරුෂ සූක්තයේ සඳහන් වන බව විස්තර විය යුතුය.
 * හගවත්භිතාවේ දැක්වෙන "වතුර් වර්ණ මහාසාෂ්ටං" යන ඉගැන්වීමද අදාළ කරගත හැකි බව.

- (ii) * දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ ක්ෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණ, වෛශ්‍ය, ශුද්‍ර යන සමාජ කණ්ඩායම් ඇති වූ අයුරු හේතුවල දහමේ දක්වා තිබිය යුතුය.
 * එක් එක් සමාජ සංස්ථා 4 පිළිවෙලින් ඇතිවූ අයුරු පිළිතුරේ සහේතුකව දක්වා තිබිය යුතුය.

- (iii) * ජීව විද්‍යාත්මක සාධක : වාසෙට්ටි සූත්‍රයට අනුව ජීවීන් හා ශාක වර්ග අතර වෙනසක් පැවැතියද මනුෂ්‍යයන් තුළ එවැනිකක් නොමැති බව.
  - * සමාජ විද්‍යාත්මක සාධක : අස්සලායන සූත්‍රයට අනුව සමාජ පරිණාමයේදී අයච්ඡන් දාසයන් වන බවත්, දාසයන් ආයච්ඡන් වන බව.
  - * ඓතිහාසික සාධක : අම්බට්ටි සූත්‍රය තුළින් ඉදිරිපත් වන අතර එය නොකිළිටි පරම්පරා පාරිශුද්ධියක් නැති බව.
  - * ආචාර විද්‍යාත්මක සාධක වසල සූත්‍රය තුළින් ඉදිරිපත් වන අතර, උපතින් කෙනෙකු උස් පහන් නොවීම.

- (iv) * බුදු දහම බ්‍රහ්ම චරිය සඳහා නිශ්චිත වයසක් දක්වා නොමැති අතර ඕනෑම වයස් ක්ෂේත්‍රයක කෙනෙකුට සසුන්ගතව මගඵල ලබාගැනීමට අවකාශය සලසා තිබීම.
  - * බමුණන් ගෘහස්ථ අවධියට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදෙන අතර බදුදහම අනගාරික ජීවිතයට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දෙන බව.
  - * මාර්ගඵල ලබාගැනීමට හෝ ගෘහ ජීවිතයෙන් ඇත්වීමට නිශ්චිත කාලයක් නොදැක්වීම.
  - * වයසට ගොස් බවුන් වැඩීමට යෑම වයසට ගිය කොස්වාලිහිණියෙකු දිය සිඳුණු විලක් දෙස බලා සුසුම්ලනවා වැනි ක්‍රියාවලියක් බව (අවරත්වා බ්‍රහ්මචරියං ....)

- 05. (i) වෙළඳාම : * භාණ්ඩ හුවමාරුව, මිල මුදල් භාවිතය
    - * ගංගා තොටුපල ආශ්‍රිතව වෙළඳ නගර බිහිවීම
    - * සේද මාර්ගය නිසා ජාත්‍යන්තරව වෙළඳාම වැඩිදියුණු වීම.
    - * වෙළඳ ශ්‍රේණි බිහිවීම, බැංකු ක්‍රමයේ ආරම්භය
    - * කාසි භාවිතය
 කර්මාන්ත : * කාසි ජනපදය - සුවඳ විලවුන් සහ පේෂ කර්මාන්තය
    - * බරණැස - සේද රෙදි කර්මාන්තය
    - * මීට අමතරව කුඹල් කර්මාන්තය, ලෝහ කර්මාන්තය, රත්තරන් කර්මාන්තය, විවිධ ආහරණ කර්මාන්තය ආදී වශයෙන් විවිධ කර්මාන්ත පැවැති බව.
  - (ii) * වෙළඳ ආර්ථිකය දියුණු වීමේදී භාණ්ඩ තැන්පත් කිරීම, ප්‍රවාහනය හා බෙදා හැරීමට ස්ථාන ඇතිවිය
    - * විශාල මන්දිර බිහිවීම. * විවිධ වෘත්තිකයින් ඒකරාශී වීම.
    - * එම ජන කොටස් සඳහා විනෝදාංශ - සැනකෙළි - ආපනශාලා සම්බාහන ආයතන හා ගණිකා වෘත්තිය - සුරාව ඇතිවීම.
  - (iii) * වාණිජ ප්‍රජාව දූහැමි කරලීමට අදාළව නොකටයුතු වෙළඳාම් සහ තුලාකුට, මානකුට කංසකුට ආදී වංචාවන්ගෙන් තොරව කරන දූහැමි වෙළඳාම බුදුරදුන් අනුමත කළ අයුරු දක්වා තිබිය යුතුය.
  - (iv) * කෘෂිකර්මාන්තය රජුට පවරා තිබූ කාර්යයක් බව
    - * රජු සහභාගිවන වැදගත් උත්සවයක් ලෙස වජ් මගුල සිදුකිරීම.
    - * කෘෂිකර්මයට අදාළ වචන ඇසුරින් රජවරුන්ගේ නම් යොදා තිබීම.
    - * කසි භාරද්වාජ සූත්‍රය, කුටදන්ත සූත්‍රය ආදියෙන් කෘෂිකර්මාන්තයට හිමි තැන හඳුනාගත හැකිබව.
    - * කෘෂි කටයුතු සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ජලය සඳහා යුද්ධ පවා ඇතිවීම. (රෝහනී නදියේ ජල ප්‍රශ්නය)
- 06. (i) * සත්ත්වයාගේ කෙලෙසීමට හෝ විශුද්ධියට හේතු ප්‍රත්‍යයක් නැතැයි ඉගැන්වූ මොහු අහේතු අප්‍රත්‍යවාදියකු බව.
    - * ස්වභාව නියතියකට අනුව සත්වයාගේ සසර ගමන හා විමුක්තිය සිදුවේයැයි පවසන මක්බලි ගෝසාලයන් නියතිවාදියෙකු ලෙසද අධිච්ච සමුප්පන්නවාදියෙකු ලෙස ද හැඳින්වෙන බව.
    - * කර්ම විපාක බැහැර කෙරෙන හෙයින් අකිරියවාදියෙක ලෙස හැඳින්වෙන බව.
    - * සියල්ල දෛවයට අනුව සිදුවෙන බව ඉගෙන්වීම තුළින් දෛවවාදියෙකු වන බව.
  - (ii) * නියතිවාදයෙන් පැවසෙන්නේ ලොව සියල්ල වැළකිය නොහැකි නියති රටාවක් අනුව සිදුවන බවයි.
    - * මක්බලි ගෝසාලයන් නියති, සංගති, භාව පරිණතා යනුවෙන් කිසිම උත්සහකින් තොරව ඉබේම විමුක්තිය ලැබේය යන කියමන නිරර්ථක, පදනම් විරහිත , හානිකර දර්නයක් ලෙස බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂේප කළහ.
    - * පුද්ගලයා සතු නිර්මාණ ශක්තිය, පුරුෂ විරිය හා බල පරාක්‍රමය අනුව පුද්ගලයාට ස්වාධීනත්වයක් ඇති බව බුදු දහම පිළිගනියි.
  - (iii) * අජිත කේසකම්බල ශාස්තෘවරයා නාස්තිකවාදියෙකු ලෙස හඳුන්වා දී තිබිය යුතුය.
    - * ඔහුගේ දර්ශනය තුළ ඉදිරිපත් කෙරෙන දුන් දෙයෙහි විපාක නැත, යාගයෙහි විපාක නැත, හෝමයෙහි විපාක නැත, හොඳ නරක ක්‍රියාවල විපාක නැත... ආදී වශයෙන් දස්වස්තුක මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිය දක්වා තිබීම ප්‍රමාණවත්ය.
  - (iv) * භෞතික වාදයෙන් මැවුම්වාදය - මැවුම්කරුවෙකු නැති බව පෙන්වීම. * කර්මවාදයෙන් යාගහෝම, පුදපුජා ප්‍රතික්ෂේප කිරීම. * නියති පරිණාමවාදයෙන් මිනිසාට දෛවයෙන් විනා කිසිවක් කළ නොහැකි බව ඉගැන්වීම. * අකිරියවාදයෙන් පින්පවි සියල්ල ප්‍රතික්ෂේප කිරීම. * නිශ්චිත පිළිගැනීම් කිසිවක් අනුමත නොකළ අමරා වික්ඛේපවාදය වැනි ඉගෙන්වීම් වලින් බ්‍රාහ්මණ සංස්කෘතිය පිටු දැකීමට ශක්තියක් ඇතිවිය.

07. (i) * නව අරභාදී බුදු ගුණයන් අතර පළමුවැන්න අරභං ගුණය බව.
 * අටුවාවාරීන් වහන්සේලා අරභං ගුණය අර්ථගන්වා ඇත්තේ, ආරක්කතා හතත්තාව - කිලේසාරීන සෝ මුනී හත සංසාර වත්තාරෝ - පච්චයාදීනවාරහෝ නරහෝ කරෝති පාපානි - අරභං තේන වුච්චති යනුවෙනි.
 * රහසින්වත් පචි නොකළ හෙයින් ද සියලු කෙළෙස් දුරුකළ හෙයින් ද සංසාර චක්‍රයේ අර සිඳිලූ හෙයින් ද සියලු පුද පූජා ලැබීමට සුදුසු වූ හෙයින්ද අරභං නම් වන බව.
 * බුදුගුණ අලංකාරයේ අරභං ගුණය විස්තර කර ඇති අයුරුද දක්වාලිය හැකිය.
- (ii) සුපිරිසිදු වර්තයකින් යුක්ත වීම, යථාචාරී තථාකාරී හා යථාකාරී තථාචාරී වීම, සුදුස්සන්ට සුදුසු තැන ලබාදීම ඕනෑම අභියෝගයකට නොසැලී මුහුණදීම, විමසීමට ප්‍රශ්න කිරීමට නිදහස් වින්තනයට ඉඩ ලබාදීම, ආදර්ශවත් බව, මැදහත් පිළිවෙතක් අනුගමනය කිරීම ආදී ගුණාංග බුද්ධ වර්තයෙන් ඉස්මතු වන බව.
 * මෙම ගුණාංග ඕනෑම නායකයෙකුට තම පෞරුෂ වර්ධනය සඳහා ඉවහල්වන බව.
 * එය බොහෝ දෙනාගේ ඇගයීමට ලක්වන සුවිශේෂී තත්වයක් බව පැහැදිලි විය යුතුය.
- (iii) * පද්මාකාර ජීවිතයනම් මඩදියෙහි නොතැවරී විචිත්‍ර වීකසිත වූ නෙළුමක් මෙන් දුසිරිතෙන් පිරි සමාජයක පිරිසිදු ජීවිතයක් ගත කිරීම බව.
 * බුදුරජාණන් වහන්සේ පද්මාකාර ජීවිතයක් ගත කළ බව.
 * දෝෂ බමුණාට තමන් වහන්සේ හඳුන්වාදුන් ආකාරයෙන් එය පැහැදිලි වන බව (පුණ්ඩරිකං යතා වග්ගු....)
 * මාරදුතිතෘන්, මාගන්ධියා ආදීන්ගේ පෙළඹවීම් හමුවේ විරාගිකවීම, ආලවක, අග්ගික භාරද්වාජ, අක්කෝසක භාරද්වාජ ආදී කෝපවන්තන් හමුවේ කෝප නොවූ බව.
 * අටලෝ දහමින් කම්පා නොවී සිටීම, කෙලෙස්වලින් ආකුරුවුවත් අතර අනාකුරව සිටීම, වෛරකරන්නන් අතර අවෛරීව සිටීම නිදසුන් වශයෙන් ගෙන පිළිතුර සකස් විය යුතුය.
- (iv) * බ්‍රාහ්මණ, ජෛන, ආජීවක, පරිබ්‍රාජක, ජටිල ආදී විවිධ ආගමික පිරිස් සමඟ බුදුරදුන් සබඳතා පවත්වා ඇති බව.
 * සෝණදණ්ඩ, වංකි, අස්සලායන බ්‍රාහ්මණයින් බුදුරදුන් පිළිබඳව කළ වර්ණනා තුළින් පැවැති සබඳතාව පැහැදිලි වේ.
 * ජෛන බැතිමතකු වූ උපාලි ගෘහපති, අභයරාජ වැනි පිරිස් පිළිබඳව කළ වර්ණනා
 * පොට්ඨපාද, සකුළුදාසී වැනි පරිබ්‍රාජකයින් බුදුරදුන් සුහද සිතින් පිළිගනිමින් කරන ලද කතා බහ ආදිය ඇසුරු කරගෙන පිළිතුර සකස් විය යුතුය.
08. (i) * සර්වබලධාරියෙකුගේ මැවීම, ගැලවුම්කරු, විමුක්තිදායකයා ජීවත්ම - පරමාත්ම සම්බන්ධතාව ආදී දේව වාදී සංකල්ප පිළිගන්නා ආගම්වල පුද්ගලයාට කිසිම නිදහසක් නැත.
 * ඡටි ශාස්තෘන්ගේ දර්ශන තුළින්ද පුද්ගල ස්වාධීනත්වයට කිසිදු ඉඩක් දී නැත.
 * ආජීවක, පරිබ්‍රාජක වැනි නිදහස් වින්තකයන් ලෙස සිටි අය විසින් ද පුද්ගල නිදහස අනුමත කොට නැත.
 * කාලාම සූත්‍රය, විමංසක සූත්‍රය වැනි සූත්‍ර වලින්ද,
 * අත්තාහි අත්තනෝ නාථෝ - කෝහි නාථෝ පරෝසියා...
 * සුද්ධි අසුද්ධි පච්චත්තං - නාඤ්ඤ මඤ්ඤෝ විසෝධයේ
 * තුම්මේහි කීච්චං ආතප්පං - අක්ඛාතාරෝ තථාගත
 * අත්ථදීපා හික්ඛේ විහරථ - අත්තසරණා අනඤ්ඤ සරණා..
 * නිබ්බේධික සූත්‍රයේ දැක්වෙන අත්ථකාර, පරකාර.. වැනි කරුණු
- (ii) * නිහතමානීකම, තනතුරු ලෝභයෙන් තොරවීම.
 * බහුශ්‍රැත බව, අවබෝධ ශක්තියෙන් උසස්වීම, ස්මෘතිසම්පන්න වීම.
 * තමනට ලැබුණු වගකීම මැනවින් ඉටුකිරීම. * ලෝකාර්ථ වර්ජනාවට කැපවීම. ආදී කරුණු පදනම් කරගෙන පිළිතුර සකස්විය යුතුය.
- (iii) * පාලකයෙකු තුළ පැවැතිය යුතු සුවිශේෂී ගුණධර්ම දහයක් දසරාජධර්ම වලින් නියෝජනය වේ. එක් එක් රාජ ධර්මයකින් වෙන් වෙන් වූ ගතිගුණ දැක්වෙන අතර රාජ්‍ය පාලනය ගැටුම්වලින් තොරව පවත්වාගෙන යාමට මෙම ගුණ මහෝපකාරී වේ.
 * පාලකයා ජනතාවගේ ආර්ථික සුරක්ෂිතතාව විෂයෙහි ප්‍රාග්ධන සැපයීම හා අවස්ථාවන් වැඩිකොට ක්‍රියා කළයුතු ආකාරයත්
 * පාලකයා දුරාවාරයෙන් වෙන්විය යුතු බවත්
 * ජනතාව විෂයෙහි පරිත්‍යාගශීලී වියයුතු බවත්
 * අගතියෙන් තොරව සෘජු ප්‍රතිපත්තියක සිට ක්‍රියාකළ යුතු බවත්
 * ජනතාවගේ හඬට කන්දෙන නමාශීලී පුද්ගලයෙකු යුතු බවත්
 * විරුද්ධමත ඉවසිය යුතු බවත් ආදී වශයෙන් දසරාජ ධර්ම පාලනයට ඉවහල්වන අයුරු විස්තර විය යුතුය
- (iv) * සජන අපරිහානීය ධර්ම නම්කර සමාජයක් සාර ධර්මවලින් පෝෂණය වීමට හා රටක සංවර්ධනයට මෙම ගුණ ධර්ම ඉවහල්වන අයුරු විස්තර විය යුතුය.
 * දේශපාලන සංවිධානයකට සිය ප්‍රතිපත්ති ගුණාත්මකව සංවර්ධනය කරගත හැකි ආකාරය පිළිතුරෙහි ඇතුළත් විය යුතු බව.